

Republica Moldova
CONSILIUL RAIONAL UNGHENI
Direcția Finanțe Ungheni

3600, or. Ungheni, str. Națională, 9, tel./fax: 373/236/2-31-49

Consiliul raional Ungheni

**Raport
privind activitatea Direcției Finanțe
pe anul 2022**

Activitatea în domeniu pe perioada respectivă a fost mobilizată la realizarea obiectivelor și serviciilor, care rezultă din funcțiile de bază a Direcției finanțe.

Direcția Finanțe asigură executarea în raion a prevederilor Legii nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală; Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014; prevederile Legii 397-XV din 16.12.2003 privind finanțele publice locale.

Legile bugetului pe anul respectiv și a altor acte normative și legislative, ce țin de domeniul activității.

În activitatea sa Direcția finanțe se călăuzește de Legile Republicii Moldova, Decretele Președintelui Republicii Moldova, Hotărârile Guvernului Republicii Moldova, ordinelor, dispozițiilor și instrucțiunilor Ministerului Finanțelor, deciziilor și dispozițiilor Consiliului raional Ungheni.

Sarcina principală a Direcției constă în asigurarea lucrului de elaborare a proiectului bugetului raionului și executarea lui, este responsabilă de gestionarea eficientă a finanțelor publice.

În anul 2022 s-au recepționat și verificat materialele pentru totalizarea bugetului consolidat al raionului, dintre care datele privind planul pe rețea a anului 2022, state și contingente. Menționăm, că toate bugetele pentru anul 2022 au fost elaborate în cadrul sistemului informațional de management financiar (SIMF), în baza Clasificației bugetare, conform setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului elaborat în conformitate cu Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014. Bugetele aprobate a UTA de nivelul I, au fost prezentate în format unic, care este parametrizat în SIMF și prezentate Direcției Finanțe conform sintezei consolidate privind estimările bugetelor locale pe anul 2022. La rândul său, Direcția Finanțe a generalizat și în termenii stabiliți a prezentat Ministerului Finanțelor sinteza consolidată a bugetului raionului, conform anexelor și tabelelor din setul metodologic pentru consolidarea bugetului public național.

În luna ianuarie 2022 s-au primit, analizat și verificat schemele de încadrare a funcționarilor publici din primăriile raionului pentru aprobarea acestora de către șeful Direcției Finanțe, conform ordinului Ministerului Finanțelor nr. 218 din 28.12.2018 cu privire la aprobarea formularelor – tip ale schemelor de încadrare pentru personalul angajat în sectorul bugetar, din care rezultă că termenul de prezentare a schemelor de încadrare e cel târziu până la 31 ianuarie a anului financiar în curs. Direcția Finanțe a aprobat schemele de încadrare a personalului autorității APL de nivelul întâi în termenii stabiliți – către 28 ianuarie 2022. Schemele de încadrare a personalului autorității APL de nivelul doi au fost prezentate pentru înregistrarea la Ministerul Finanțelor (20 ianuarie 2022), care au fost aprobate de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

În afară de aceasta, în anul au fost primite și verificate corectitudinea întocmirii schemelor de încadrare (listelor tarifare pe anul 2022 ale APL de nivelul I și nivelul II) pentru toate

instituțiile întreținute de la UAT, inclusiv: școli, grădinițe, case de cultură, biblioteci, etc., în total 302 instituții.

Controlul s-a efectuat conform Legii Parlamentului Republicii Moldova nr.270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, scopul căruia constă în asigurarea unui sistem de salarizare a personalului din toate domeniile bugetare, transparent, echitabil, atractiv, simplu de gestionat în cadrul căruia salariul de bază să reprezinte principalul element al remunerării personalului și care a intrat în vigoare la 1 decembrie 2018.

În această perioadă s-au recepționat, verificat și examinat rapoartele privind executarea bugetelor satelor (comunelor), orașelor și ale executorilor de buget pe anul 2021 pe I semestru și pe 9 luni a anului 2022 (302 instituții bugetare (sau 33 primării și 6 executori de buget secundari +46 de școli), care au fost generalizate și analizate, pe baza cărora au fost întocmite și prezentate Ministerului Finanțelor în termenii stabiliți darea de seamă privind execuția bugetului raionului pentru anul 2021-2022 .

Rezultatele execuției bugetului raional pentru anul 2021 și I semestru ale anului 2022 au fost prezentate, examinate și aprobate la ședința Consiliului raional. În afară de aceasta, au fost prezentate și examinate materialele pe chestiuni ce țin de domeniul modificării bugetului, alocării mijloacelor financiare. Conform dispozițiilor președintelui raionului Ungheni, au fost prevăzute alocări a mijloacelor financiare din Fondul de rezervă a Consiliului raional, care au fost executate.

Bugetul raional pentru anul 2022 a fost aprobat în a doua lectură prin Decizia Consiliului raional nr.7/2 din 16 decembrie 2021 la partea de venituri în sumă totală de 354641,1 mii lei și la cheltuieli – în sumă de 351884,1 mii lei cu soldul bugetar (excedent) în sumă de 2757,0 mii lei și sursele de finanțare în sumă de 2757,0 mii lei (rambursarea împrumutului – 2757,0 mii lei).

La 31 decembrie 2022 bugetul a fost precizat la partea de venituri în sumă de 392498,6 mii lei și executat în sumă de 387437,8 mii lei sau 98,7% și la cheltuieli precizat în sumă de 405096,6 mii lei și executat în sumă de 385756,6 mii lei față de planul precizat sau 95,2%.

În ianuarie 2022 a fost efectuată evaluarea performanțelor profesionale individuale pentru anul 2021 și stabilite obiectivele individuale de activitate pentru anul 2022, conform HG nr.201 din 11.03.2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158-XVI din 4.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Pe perioada anului 2022 au fost prezentate informații solicitate și link-urile din surse deschise echipei de evaluare națională PEFA cu privire la cheltuielile publice și responsabilitatea financiară pentru anii 2018-2020. Raportul a fost elaborat de echipa Băncii Mondiale pe baza rezultatelor Evaluării Cheltuielilor Publice și Responsabilității Financiare a autorității administrației publice locale de nivelul II a unității administrativ teritoriale Ungheni din Republica Moldova (raionul Ungheni). Evaluarea a fost efectuată în cadrul Fondului fiduciar programatic cu un singur donator Partea a II-a Europa 2020 (TF073628) în contextul Acordului cadru financiar de parteneriat din 2020 dintre Grupul Băncii Mondiale și Comisia Europeană (CE), în numele Uniunii Europene, din 8 iulie 2020. MF a coordonat evaluarea CPRF în numele Guvernului. Acesta a numit o echipă ce a acționat ca punct central pentru evaluare, care a fost condusă de Secretarul de Stat și a facilitat organizarea instruirii privind metodologie CPRF și a lucrărilor pregătitoare. Un punct central a fost numit și la nivelul raionului Ungheni care a ajutat echipei de evaluare în colectarea datelor înainte și după misiunea virtuală, a oferit sfaturi cu privire la omologii cheie pentru indicatorii individuali și a ajutat la organizarea întâlnirilor dintre echipa de evaluare CPRF și omologii din administrația locală. MF a coordonat revizuirea de către Guvern a notei de concept.

Scopul principal al evaluării CPRF 2022 este de a oferi Guvernului Republicii Moldova un diagnostic obiectiv și actualizat al performanței managementului financiar public la nivel de raion al administrației locale (bugetul nivelului II), în baza metodologiei CPRF 2016 recunoscută la nivel internațional. De asemenea, a fost efectuată o evaluare pentru administrația centrală (AC) și o evaluare pentru administrația locală (AL) la nivelul UAT Ungheni. CPRF 2022 generală este o evaluare a calității sistemului moldovenesc de management al finanțelor publice (MFP) și este o evaluare de referință la nivel local. Evaluarea CPRF măsoară care procese și instituții contribuie la atingerea rezultatelor bugetare dezirabile, disciplina fiscală agregată, alocarea strategică a resurselor și prestarea eficientă a serviciilor. Constatările CPRF vor oferi informații pentru pregătirea unei noi strategii MFP care urmează să fie elaborată de MF prin identificarea unor domenii suplimentare pentru reforme.

De asemenea, în această perioadă au fost prezentate actele, documentele, rapoartele financiare a raionului Ungheni, informațiile și bazele de date necesare pentru efectuarea auditului Curții de Conturi a Republicii Moldova, precum și a informațiilor privind măsurile întreprinse de Consiliul raional în vederea executării Hotărârii Curții de Conturi nr.9 din 28 februarie 2022 cu privire la Raportul auditului asupra rapoartelor financiare ale unității administrativ-teritoriale raionul Ungheni încheiate la 31 decembrie 2020 și Hotărârii Curții de Conturi nr.10 din 28 februarie 2022 cu privire la Raportul auditului conformității asupra procesului bugetar și gestionării patrimoniului public în anul 2020 la unitatea administrativ-teritorială a raionului Ungheni (UAT/bugetul de nivelul II). Misiunea de audit public extern a fost realizată în conformitate cu Programele activității de audit a Curții de Conturi, având drept scop oferirea unei asigurări rezonabile cu privire la faptul că rapoartele financiare ale unității administrativ-teritoriale raionul Ungheni încheiate la 31 decembrie 2020 (UAT/bugetul de nivelul II) nu conțin, în ansamblul lor, denaturări semnificative, cauzate de fraude sau erori, precum și emiterea unei opinii și evaluarea conformității procesului bugetar, gestionării resurselor financiare publice și a patrimoniului public la UAT raionul Ungheni (UAT/bugetul de nivelul II), în raport cu criteriile regulamentare de ordin legal.

Auditul public extern a fost planificat și s-a desfășurat în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit aplicate de Curtea de Conturi,

Au fost audiate rapoartele financiare ale UAT raionul Ungheni (UAT/bugetul de nivelul II) pentru exercițiul bugetar încheiat la 31 decembrie 2020, care cuprind Bilanțul contabil, Raportul privind veniturile și cheltuielile, Raportul privind fluxul mijloacelor bănești, Raportul privind executarea bugetului și Raportul narativ privind executarea bugetului, inclusiv un sumar al politicilor contabile semnificative.

În opinia echipei de audit, cu excepția posibilelor efecte ale aspectelor descrise în secțiunea Baza pentru opinia cu rezerve din Raportul de audit, rapoartele financiare oferă, sub toate aspectele semnificative, o imagine reală și fidelă în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabilă.

Scopul misiunii de audit a constat în evaluarea conformității procesului bugetar și gestionării patrimoniului public la UAT raionul Ungheni în anul 2020, în raport cu criteriile regulamentare de ordin legal, că administrarea resurselor bugetare nu este asigurată conform unui cadru uniform de execuție și raportare, fapt ce permite, în unele cazuri, utilizarea resurselor contrar cerințelor normative, iar gestiunea fondurilor publice și patrimoniale este cu neajunsuri.

Aparatul președintelui și toate subdiviziunile din subordine relatează că responsabilitatea noastră este de a realiza recomandările misiunii de audit, cu obținerea documentelor justificative suficiente și adecvate în vederea argumentării executării recomandărilor.

Toate corectările vor avea note explicative. Denaturările și erorile vor fi înlăturate în termeni cât mai restrânși și prezentate CCRM a RM.

Hotărârea nr.9 din 28 februarie 2022 cu privire la Raportul auditului asupra rapoartelor financiare pe anul 2020 ale UAT raionul Ungheni și Hotărârea nr.10 din 28 februarie 2022 cu privire la Raportul auditului conformității asupra procesului bugetar și gestionării patrimoniului public în anul 2020 la UAT Ungheni încheiate la 31 decembrie 2020 a CCRM a RM, sunt publicate pe situl Consiliului raional, însoțite de rapoartele curții de audit și alte documente explicative.

La dezagregarea pe anul 2022 a bugetelor ambelor nivele un ajutor considerabil (metodologic și practic) s-a aplicat din partea colaboratorilor Direcției Finanțe.

Lunar se prezintă Consiliului raional informația privind rezultatele execuției bugetului pentru lunile respective.

Lunar (1-10 a fiecărei luni) se primește și se verifică corectitudinea îndeplinirii raportului operativ (Forma FD – 50) privind statele și efectivul de personal și (Forma FD-49) raportului privind datoriile istorice din 302 instituții din sectorul bugetar al raionului, după care materialele se totalizează și se prezintă Ministerului Finanțelor la data de 10 a fiecărei luni.

S-a elaborat și prezentat la Agenția Proprietății Publice darea de seamă privind valoarea patrimoniului public aflat în administrarea APL, conform anexei nr.8 a Regulamentului cu privire la Registrul patrimoniului public, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.675 din 6 iunie 2008, cu situația la 1 ianuarie 2022.

S-au acordat consultații primăriilor privind acumularea veniturilor din vânzare și predarea prin licitație a terenurilor și patrimoniului public, modul de achitare și evidență a plăților la bugetul local prin sistemul trezoreriei, conform ordinului Ministerului Finanțelor nr.209 din 24 decembrie 2015. S-au prezentat dările de seamă lunare cât și darea de seamă anuală pe anul 2022 în termenii stabiliți la instituțiile de stat privind activitatea Direcției de Finanțe (casa asigurărilor sociale, inspectoratul fiscal de stat, biroul național de statistică). Zilnic se întocmește informația operativă și se fac finanțări la instituțiile de nivelul II din subordinea Consiliului Raional.

Lunar de către contabilitate s-a întocmit și s-a prezentat Ministerului Finanțelor în termeni stabiliți a informațiilor cu privire la starea împrumuturilor angajate de către APL de la băncile comerciale.

Pe parcursul anului 2022 Inspekția financiară din subordinea Ministrului Finanțelor, în conformitate cu art.78 alin. (4) lit.b) din Legea finanțelor publice și responsabilităților bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014, în temeiul Programului de activitate pentru semestrul II al anului 2022, a efectuat inspectarea financiară complexă la Direcția Finanțe Ungheni, pentru perioada de activitate 01.01.2017-31.12.2021.

Inspectarea financiară fost planificată și s-a desfășurat cu consimțământul factorilor de decizie din cadrul Direcției Finanțe Ungheni. În perioada de inspectare au fost verificate rapoartele financiare ale Direcției Finanțe Ungheni pentru exercițiul bugetar încheiat la 31 decembrie al anilor 2017,2018,2019,2020,2021, care cuprinde Bilanțul contabil, Raportul privind veniturile și cheltuielile, Raportul privind fluxul mijloacelor bănești, Raportul privind executarea bugetului, și Raportul privind circulația mijloacelor fixe și a materialelor.

De asemenea, au fost supuse verificării toate notele de contabilitate, operațiunile de casa, operațiunile bancare, retribuirea muncii, decontările cu furnizorii, circulația materialelor și a mijloacelor fixe. Temei pentru verificare au fost documentele primare ce stau la baza înregistrărilor în evidența contabilă (facturi, contracte, ordine, extrase din banca, liste de plată, acte de casare etc.)

Scopul inspectării financiare a constat în evaluarea conformității procesului bugetar, aplicarea corectă a cadrului normativ în domeniu și alocarea mijloacelor financiare conform destinației bugetare ținându-se cont de prevederile legale, fapt ce a permis depistarea, în unele cazuri, a utilizării resurselor contrar destinației bugetare.

Atât angajații responsabili de activitatea economico-financiară, cât și cei vizați în raportul inspekției financiare din cadrul Direcției Finanțe Ungheni au fost informați despre necesitatea și importanța studierii și aplicării corecte a cadrului normativ în activitatea de serviciu, au fost concluzionat că responsabilitatea noastră este de a realiza recomandările inspekției financiare, de a înlătura toate neajunsurile identificate cu obținerea documentelor justificative suficiente și adecvate în vederea argumentării lichidării iregularităților stipulate în prescripție.

Direcția finanțe Ungheni, a remis informația cu privire la măsurile întreprinse privind executarea prescripțiilor și măsurile întreprinse privind executarea și lichidarea iregularităților constate în cadrul inspectărilor financiare efectuate la Direcția finanțe Ungheni stabilite în prescripția nr.25-09-12/2122 din 01.01.2022 și prescripția nr.25-09-12/2516 din 15.12.2022 .

Se efectuează analiza și prezentarea lunară a informației privind evoluția soldurilor de mijloace bănești disponibile pe UTA de nivelul I și II.

În timpul anului au fost întocmite răspunsuri în baza actelor normative la demersurile și petițiile parvenite în Direcția Finanțe.

Permanent se acordă ajutor metodologic și practic de către colaboratorii Direcției – contabililor primăriilor și instituțiilor bugetare privind sesiunea procesului bugetar și gestionarea alocațiilor bugetare conform noii clasificării bugetare, cât și a altor întrebări.

Șef Direcția Finanțe

T. STRUC